

《道德经》全文注音版

第一章

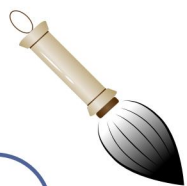
dào kě dào yě, fēi héng dào yě. míng kě míng yě, fēi héng míng yě. wú míng, mò wù zhī
道可道也，非恒道也。名可名也，非恒名也。无名，万物之
shǐ yě; yǒu míng, mò wù zhī mǔ yě. gù héng wú yù yě, yǐ guān qí miào héng yǒu yù yě
始也；有名，万物之母也。故恒无欲也，以观其妙；恒有欲也，
yǐ guān qí suǒ jiào. liǎng zhě tóng chū, yì míng tóng wèi. xuán zhī yòu xuán, zhòng miào
以观其所噉(jiào)。两者同出，异名同谓。玄之又玄，众妙
zhī mén.
之门。

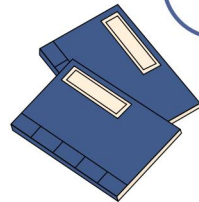
第二章

tiān xià jiē zhī měi zhī wèi měi, è yǐ. jiē zhī shàn, cǐ bù shàn yǐ. yǒu wú zhī xiāng shēng
天下皆知美之为美，恶已。皆知善，此不善矣。有无之相生
yě, nán yì zhī xiāng chéng yě. zhǎng duǎn zhī xiāng xíng yě, gāo xià zhī xiāng chéng yě. yīn shēng zhī
也，难易之相成也，长短之相形也，高下之相呈也，音声之
xiāng hé yě. qián hòu zhī xiāng suí, héng yě. shì yǐ shèng rén jū wú wèi zhī shì, xíng bù yán
相和也，前后之相随，恒也。是以圣人居无为之事，行不言
zhī jiào. mò wù zuò ér fú shǐ, shēng ér fú yǒu, wèi ér fú shì yě. chéng gōng ér fú jū
之教。万物作而弗始，生而弗有，为而弗恃也，成功而弗居
yě. fū wéi fú jū, shì yǐ fú qù.
也。夫唯弗居，是以弗去。

第三章

bù shàng xián, shǐ mín bù zhēng; bù guì nán dé zhī huò, shǐ mín bù wèi dào; bù jiàn kě yù,
不上贤，使民不争；不贵难得之货，使民不为盗；不见可欲，
shǐ mín bù luàn. shì yǐ shèng rén zhī zhì yě, xū qí xīn, shí qí fù, ruò qí zhì, qiáng
使民不乱。是以圣人之治也，虚其心，实其腹；弱其志，强
qí gǔ. héng shǐ mín wú zhī wú yù yě. shǐ fū zhī zhě bù gǎn, fú wèi ér yǐ, zé wú
其骨。恒使民无知无欲也。使夫知者不敢，弗为而已，则无
bù zhì yǐ.
不治矣。

dì sì zhāng 第四章

dào chōng ér yòng zhī yòu fú yíng yě yuān hē sì mò wù zhī zōng cuò qí ruì jiě qí
道冲，而用之又弗盈也。渊呵，似万物之宗。挫其锐，解其
fēn hé qí guāng tóng qí chén yí wǔ shí liù zhāng cuò jiǎn hùn rù zhàn hē sì huò cún
纷，和其光，同其尘(疑五十六章错简混入)。湛呵，似或存。
wú bù zhī shéi zhī zǐ yě xiàng dì zhī xiān
吾不知谁之子也，象帝之先。

dì wǔ zhāng 第五章

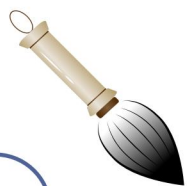
tiān dì bù rén yǐ mò wù wéi chū gǒu shèng rén bù rén yǐ bǎi xìng wéi chū gǒu cǐ jù
天地不仁，以万物为刍狗；圣人不仁，以百姓为刍狗。(此句
dú lì hòu shì bìng rù cǐ zhāng tiān dì zhī jiān qí yóu tuó yuè yú
独立，后世并入此章。)天地之间，其犹橐(tuó)籥(yuè)欤？
xū ér bù qū dòng ér yù chū duō wén shù qióng bù ruò shǒu yú zhōng
虚而不屈，动而愈出。多闻数穷，不若守于中。

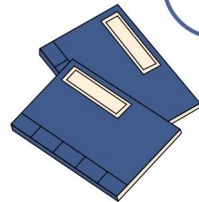
dì liù zhāng 第六章

yù shén bù sǐ shì wèi xuán pìn xuán pìn zhī mén shì wèi tiān dì gēn mián
浴神不死，是谓玄牝。玄牝之门，是谓天地根。绵(mián)
mián hē ruò cún yòng zhī bù qín
绵呵若存，用之不勤。

dì qī zhāng 第七章

tiān zhǎng dì jiǔ tiān dì zhī suǒ yǐ néng zhǎng qiě jiǔ zhě yǐ qí bù zì shēng yě gù néng zhǎng
天长地久。天地之所以能长且久者，以其不自生也，故能长
shēng shì yǐ shèng rén tuì qí shēn ér shēn xiān wài qí shēn ér shēn cún bù yǐ qí wú sī yú
生。是以圣人退其身而身先，外其身而身存。不以其无私欤？
gù néng chéng qí sī
故能成其私。

第八章

shàng shàn ruò shuǐ shuǐ shàn lì wàn wù ér yòu jìng jū zhòng rén zhī suǒ è gù jī yú dào yǐ
上善若水。水善利万物，而又静居众人之所恶，故几于道矣。
jū shàn dì xīn shàn yuān yǔ shàn tiān yán shàn xìn zhèng shàn zhì shì shàn néng dòng shàn
居善地，心善渊，与善天，言善信，政善治，事善能，动善
shí fū wéi bù zhēng gù wú yóu
时。夫唯不争，故无尤。

第九章

chí ér yíng zhī bù ruò qí yǐ chuāi ér ruì zhī bù kě zhǎng bǎo yě jīn yù yíng shì
持而盈之，不若其已。揣而锐之，不可长保也。金玉盈室，
mò zhī néng shǒu yě fù guì ér jiāo zì yí jiù yě gōng chéng shēn tuì tiān zhī dào yě
莫之能守也。富贵而骄，自遗咎也。功成身退，天之道也。

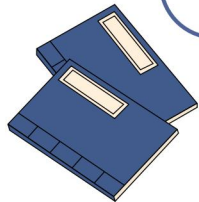
第十章

zài yíng pò bào yī néng wú chí hū tuán qì zhì róu néng rú yīng rén hū xiū chú
载营魄抱一，能毋离乎？抟(tuán)气致柔，能如婴儿乎？修除
xuán jiān néng wú cǐ hū ài mín huó guó néng wú yǐ zhì hū tiān mén qǐ hé néng wèi
玄监，能无疵乎？爱民活国，能毋以智乎？天门启合，能为
cí hū míng bái sì tà néng wú yǐ zhī hū shēng zhī xù zhī shēng ér fú yǒu zhǎng
雌乎？明白四达，能毋以知乎？生之、畜之，生而弗有，长
ér fú zǎi yě shì wèi xuán dé
而弗宰也。是谓玄德。

第十一章

sān shí fú tóng yī gǔ dàng qí wú yǒu chē zhī yòng yě yán shān zhí
三十辐同一毂(gǔ)，当其无，有车之用也。埴(shān)埴(zhí)
ér wèi qì dàng qí wú yǒu zhì qì zhī yòng yě záo hù yǒu yǐ wèi shì dàng
而为器，当其无，有埴器之用也。凿户牖(yǒu)以为室，当
qí wú yǒu shì zhī yòng yě gù yǒu zhī yǐ wèi lì wú zhī yǐ wèi yòng
其无，有室之用也。故有之以为利，无之以为用。

第十二章

五^{wǔ}色^{sè}令^{lìng}人^{rén}目^{mù}盲^{máng};五^{wǔ}音^{yīn}令^{lìng}人^{rén}耳^{ěr}聋^{lóng};五^{wǔ}味^{wèi}令^{lìng}人^{rén}口^{kǒu}爽^{shuǎng};驰^{chí}骋^{chěng}畋^{tián}
猎^{liè},使^{shǐ}人^{rén}心^{xīn}发^{fā}狂^{kuáng};难^{nán}得^{dé}之^{zhī}货^{huò},令^{lìng}人^{rén}行^{xíng}妨^{fāng}。是^{shì}以^{yǐ}圣^{shèng}人^{rén}之^{zhī}治^{zhì}也,
为^{wèi}腹^{fù}不^{bù}为^{wèi}目^{mù}。故^{gù}去^{qù}彼^{bǐ}取^{qǔ}此^{cǐ}。

第十三章

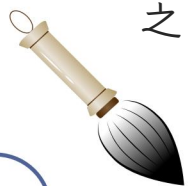
宠^{chǒng}辱^{rù}若^{ruò}惊^{jīng},贵^{guì}大^{dà}患^{huàn}若^{ruò}身^{shēn}。何^{hé}谓^{wèi}宠^{chǒng}辱^{rù}若^{ruò}惊^{jīng}?宠^{chǒng}之^{zhī}为^{wèi}下^{xià},得^{dé}之^{zhī}若^{ruò}
惊^{jīng},失^{shī}之^{zhī}若^{ruò}惊^{jīng},是^{shì}谓^{wèi}宠^{chǒng}辱^{rù}若^{ruò}惊^{jīng}。吾^{wú}所^{suo}以^{yǐ}有^{yǒu}大^{dà}患^{huàn}者^{zhě},为^{wèi}吾^{wú}有^{yǒu}身^{shēn}
也^{yě},及^{jí}吾^{wú}无^{wú}身^{shēn},有^{yǒu}何^{hé}患^{huàn}?故^{gù}贵^{guì}为^{wèi}身^{shēn}于^{yú}为^{wèi}天^{tiān}下^{xià},若^{ruò}可^{kě}以^{yǐ}托^{tuō}天^{tiān}下^{xià}
矣^{yǐ};爱^{ài}以^{yǐ}身^{shēn}为^{wèi}天^{tiān}下^{xià},若^{ruò}可^{kě}以^{yǐ}寄^{jì}天^{tiān}下^{xià}矣^{yǐ}。

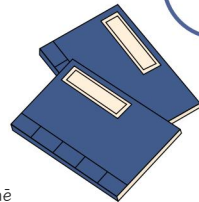
第十四章

视^{shì}之^{zhī}而^{ér}弗^{fú}见^{jiàn},名^{míng}之^{zhī}曰^{yue}微^{wēi};听^{tīng}之^{zhī}而^{ér}弗^{fú}闻^{wén},名^{míng}之^{zhī}曰^{yue}希^{xī};搢^{mín}(搢)之^{zhī}
而^{ér}弗^{fú}得^{dé},名^{míng}之^{zhī}曰^{yue}夷^{yí}。三^{sān}者^{zhě}不^{bù}可^{kě}致^{zhì}计^{jì},故^{gù}混^{hùn}而^{ér}为^{wèi}一^{yī}。一^{yī}者^{zhě},其^{qí}
上^{shàng}不^{bù}皦^{jiǎo},其^{qí}下^{xià}不^{bù}昧^{mèi},寻^{xún}寻^{xún}呵^{hē},不^{bù}可^{kě}名^{míng}也^{yě},复^{fù}归^{guī}于^{yú}无^{wú}物^{wù}。是^{shì}谓^{wèi}
无^{wú}状^{zhuàng}之^{zhī}状^{zhuàng},无^{wú}物^{wù}之^{zhī}象^{xiàng},是^{shì}谓^{wèi}沕^{wù}(沕)望^{wàng}。随^{suí}而^{ér}不^{bù}见^{jiàn}其^{qí}后^{hòu},迎^{yíng}而^{ér}
不^{bù}见^{jiàn}其^{qí}首^{shǒu}。执^{zhí}今^{jīn}之^{zhī}道^{dào},以^{yǐ}御^{yù}今^{jīn}之^{zhī}有^{yǒu},能^{néng}知^{zhī}古^{gǔ}始^{shǐ},是^{shì}谓^{wèi}道^{dào}纪^{jì}。

第十五章

古^{gǔ}之^{zhī}善^{shàn}为^{wèi}道^{dào}者^{zhě},微^{wéi}妙^{miào}玄^{xuán}达^{tà},深^{shēn}不^{bù}可^{kě}志^{zhì}。夫^{fū}唯^{wéi}不^{bù}可^{kě}志^{zhì},故^{gù}强^{qiáng}为^{wèi}
之^{zhī}容^{róng},曰^{yue}:豫^{yù}呵^{hē},其^{qí}若^{ruò}冬^{dōng}涉^{shè}川^{chuān}。犹^{yóu}呵^{hē},其^{qí}若^{ruò}畏^{wèi}四^{sì}邻^{lín};俨^{yǎn}呵^{hē},其^{qí}

ruò kè huàn hē, qí ruò líng shì dūn hē, qí ruò pú hùn hē, qí ruò zhuó kuàng hē,
若客;涣呵, 其若凌释;敦呵, 其若朴;混呵, 其若浊;(旷呵,
qí ruò gǔ) zhuó ér jìng zhī xú qīng, ān yǐ dòng zhī xú shēng, bǎo cǐ dào zhě bù yù yíng.
其若谷。)浊而静之徐清, 安以动之徐生。保此道者不欲盈。
fū wéi bù yù yíng, shì yǐ néng bì ér bù chéng
夫唯不欲盈, 是以能蔽而不成。

dì shí liù zhāng 第十六章

zhì xū jí yě, shǒu jìng dǔ yě. mò wù bìng zuò, wú yǐ guān fù yě. fū wù yún yún,
致虚极也, 守静笃也。万物并作, 吾以观复也。夫物芸芸,
gè fù kuī yú qí gēn. kuī gēn yuē jìng, jìng yuē fù mìng. fù mìng yuē cháng, zhī cháng míng yě.
各复归于其根。归根曰静, 静曰复命。复命曰常, 知常明也。
bù zhī cháng wàng wàng zuò xiōng zhī cháng róng róng nǎi gōng gōng nǎi wáng wáng nǎi tiān
不知常, 妄。妄作, 凶。知常容, 容乃公, 公乃王, 王乃天,
tiān nǎi dào dào nǎi jiǔ méi shēn bù dài
天乃道, 道乃久, 没身不殆。

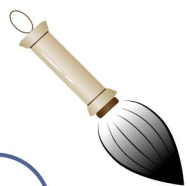
dì shí qī zhāng 第十七章

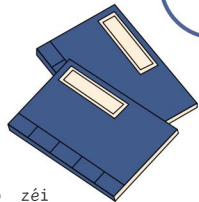
tài shàng xià zhī yǒu zhī qí cì qīng yù zhī qí cì wèi zhī qí xià wǔ zhī
太上, 下知有之;其次, 亲誉之;其次, 畏之;其下, 侮之。
xìn bù zú yān yǒu bù xìn yóu hē qí guì yán yě chéng gōng suì shì ér bǎi xìng wèi
信不足焉, 有不信。犹呵, 其贵言也。成功遂事, 而百姓谓
wǒ zì rán
我自然。

dì shí bā zhāng 第十八章

gù dà dào fèi yān yǒu rén yì zhì huì chū yān yǒu dà wěi liù qīn bù hé yān yǒu xiào
故大道废焉, 有仁义;智慧出焉, 有大伪;六亲不和焉, 有孝
cí bāng jiā hūn luàn yān yǒu zhōng chén
慈;邦家昏乱焉, 有忠臣。

dì shí jiǔ zhāng 第十九章

jué shèng qì zhì, mín lì bǎi bèi; jué huà qì bì, mín fù xiào cí; jué qiǎo qì lì, dào zéi
无有。此三言也，以为文未足，故令有所属：见素保朴，少
sī ér guǎ yù, jué xué wú yōu
私而寡欲，绝学无忧。

dì èr shí zhāng 第二十章

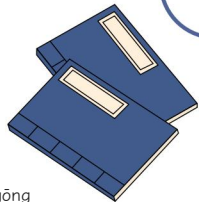
wéi yǔ hē, qí xiāng qù jǐ hé? měi yǔ è, qí xiāng qù hé ruò? rén zhī suǒ wèi, yì
唯与呵，其相去几何？美与恶，其相去何若？人之所畏，亦
bù kě yǐ bù wèi rén. wàng hē, qí wèi yāng zāi! zhòng rén xī xī, ruò xiǎng yú tài lǎo,
不可以不畏人。望呵，其未央哉！众人熙熙，若飡于太牢，
ér chūn dēng tái. wǒ bó yān wèi zhào, ruò yīng rén wèi ké. lèi (léi) hē, rú wú suǒ kuī.
而春登台。我泊焉未兆，若婴儿未咳。累(léi)呵，如无所归。
zhòng rén jiē yǒu yú, ér wǒ dú yí. wǒ yú rén zhī xīn yě, dùn dùn hē. sú rén zhāo zhāo,
众人皆有余，而我独遗。我愚人之心也，沌沌呵。俗人昭昭，
wǒ dú ruò hūn. sú rén chá chá, wǒ dú mèn mèn. wù hē, qí ruò hǎi. wàng hē, qí
我独若昏。俗人察察，我独闷闷。沕呵，其若海。望呵，其
ruò wú suǒ zhǐ. zhòng rén jiē yǒu yǐ, wǒ dú wán yǐ bǐ. wǒ yù dú yì yú rén, ér guì
若无所止。众人皆有以，我独顽以鄙。我欲独异于人，而贵
shí mǔ
食母。

dì èr shí yī zhāng 第二十一章

kǒng dé zhī róng, wéi dào shì cóng. dào zhī wéi wù, wéi wàng wéi wù. wù hē wàng hē, zhōng
孔德之容，唯道是从。道之为物，唯望唯沕。沕呵望呵，中
yǒu xiàng hē; wàng hē wù hē. zhōng yǒu wù hē; yōu hē míng hē. zhōng yǒu jīng hē; qí jīng shèn
有象呵；望呵沕呵，中有物呵；幽呵冥呵，中有精呵；其精甚
zhēn, qí zhōng yǒu xìn. zì jīn jí gǔ, qí míng bù qù. yǐ shùn zhòng fù. wú hé yǐ zhī
真，其中有信。自今及古，其名不去，以顺众父。吾何以知
zhòng fù zhī rán yě. yǐ cǐ
众父之然也？以此。

dì èr shí èr zhāng 第二十二章

qí zhě bù lì kuà zhě bù xíng zì shì zhě bù zhāng zì jiàn zhě bù míng zì fā zhě wú gōng
企者不立，跨者不行；自视者不彰，自见者不明；自伐者无功，
zì jīn zhě bù zhǎng qí zài dào yě yuē yú shí zhuì xíng xíng wù huò è zhī gù yǒu
自矜者不长。其在道也，曰余食赘行(形)，物或恶之。故有
dào zhě fú jū
道者弗居。

dì èr shí sān zhāng 第二十三章

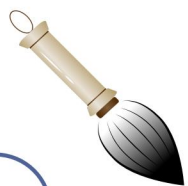
qū zé quán wǎng zé zhèng wā zé yíng bì zé xīn shǎo zé dé duō zé huò shì yǐ
曲则全，枉则正，洼则盈，敝则新，少则得，多则惑。是以
shèng rén zhí yī wèi tiān xià mù bù zì shì gù zhāng bù zì jiàn gù míng bù zì fā gù yǒu
圣人执一，为天下牧。不自视故彰；不自见故明；不自伐故有
gōng fú jīn gù néng zhǎng fū wéi bù zhēng gù mò néng yǔ zhī zhēng gǔ zhī suǒ wèi 「qū
功；弗矜故能长。夫唯不争，故莫能与之争。古之所谓「曲
zé quán zhě jǐ yǔ zāi chéng quán kuì zhī
则全」者，几语哉！诚全归之。

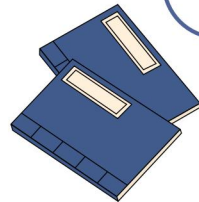
dì èr shí sì zhāng 第二十四章

xī yán zì rán piāo fēng bù zhōng cháo zhòu yǔ bù zhōng rì shú wèi cǐ tiān dì tiān dì
希言自然。飘风不终朝，骤雨不终日。孰为此？天地，天地
ér fú néng jiǔ yòu kuàng yú rén hū gù cōng shì ér dào zhě tóng yú dào dé zhě tóng yú dé
而弗能久，又况于人乎？故从事而道者同于道，德者同于德，
shī zhě tóng yú shī tóng yú dé zhě dào yì dé zhī tóng yú shī zhě dào yì shī zhī
失者同于失。同于德者，道亦德之。同于失者，道亦失之。

dì èr shí wǔ zhāng 第二十五章

yǒu wù hùn chéng xiān tiān dì shēng xiāo hē liáo hē dú lì ér bù gǎi kě yǐ wèi tiān dì
有物混成，先天地生。萧呵寥呵，独立而不改，可以为天地
mǔ wú wèi zhī qí míng zì zhī yuē dào wú qiáng wèi zhī míng yuē dà dà yuē yuán yuán
母。吾未知其名，字之曰道。吾强为之名曰大。大曰源，源
yuē yuǎn yuǎn yuē fǎn dào dà tiān dà dì dà wáng yì dà yù zhōng yǒu sì dà
曰远，远曰反。道大，天大，地大，王亦大。域中有四大，
ér wáng jū yī yān rén fǎ dì dì fǎ tiān tiān fǎ dào dào fǎ zì rán
而王居一焉。人法地，地法天，天法道，道法自然。

第二十六章

zhòng wèi qīng gēn jìng wèi zào jūn shì yǐ jūn zǐ zhōng rì xíng bù chī qí zī zhòng suí yǒu
重为轻根，静为躁君。是以君子终日行，不离其辘重。虽有
huán guān yàn chù zé chāo ruò ruò hé mò chéng zhī wáng ér yǐ shēn qīng yú tiān xià qīng zé
环官，燕处则超若。若何万乘之王，而以身轻于天下？轻则
shī běn zào zé shī jūn
失本，躁则失君。

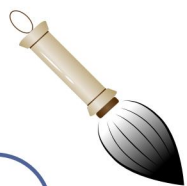
第二十七章

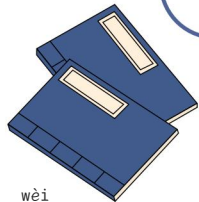
shàn xíng zhě wú zhé jī shàn yán zhě wú xiá zhé shàn shù zhě bù yòng chóu cè shàn bì zhě
善行者无辙迹，(善言者无瑕疵，)善数者不用筹策。善闭者
wú xiào juàn ér bù kě qǐ yě shàn jié zhě wú shéng yuē ér bù kě jiě yě shì yǐ
无关键(jiàn)而不可启也。善结者无绳约而不可解也。是以
shèng rén héng shàn jiù rén ér wú qì rén wù wú qì cái shì wèi xí míng gù shàn rén
圣人恒善救人，而无弃人，物无弃材。是谓袭明。故善人，
shàn rén zhī shī bù shàn rén shàn rén zhī zī yě bù guì qí shī bù ài qí zī suī
善人之师；不善人，善人之资也。不贵其师，不爱其资，虽
zhì hū dà mí shì wèi miǎo yào
智乎大迷，是谓眇(miǎo)要。

第二十八章

zhī qí xióng shǒu qí cǐ wèi tiān xià xī wèi tiān xià xī héng dé bù chí héng dé bù
知其雄，守其雌，为天下溪。为天下溪，恒德不离。恒德不
chí fù kuì yú yīng rén zhī qí róng shǒu qí rù wèi tiān xià gǔ wèi tiān xià gǔ
离，复归于婴儿。知其荣，守其辱，为天下谷。为天下谷，
héng dé nǎi zú héng dé nǎi zú fù kuì yú pǔ zhī qí bái shǒu qí hēi wèi tiān xià
恒德乃足。恒德乃足，复归于朴。知其白，守其黑，为天下
shì wèi tiān xià shì héng dé bù tè héng dé bù tè fù kuì yú wú jí pǔ sǎn zé
式。为天下式，恒德不忒。恒德不忒，复归于无极。朴散则
wèi qì shèng rén yòng zé wèi guān zhǎng fū dà zhì wú gē
为器，圣人用则为官长，夫大制无割。

第二十九章

qiāng yù qǔ tiān xià ér wèi zhī wú jiàn qí fú dé yǐ fū tiān xià shén qì yě fēi kě wèi
将欲取天下而为之，吾见其弗得已。夫天下神器也，非可为
zhě yě wèi zhě bài zhī zhí zhě shī zhī wù huò xíng huò suí huò jiǒng huò chuī huò qiáng
者也。为者败之，执者失之。物或行或随，或炁或吹，或强
huò léi huò péi huò duò shì yǐ shèng rén qù shèn qù tài qù shē
或羸，或培或堕。是以圣人去甚，去泰，去奢。

dì sān shí zhāng 第三十章

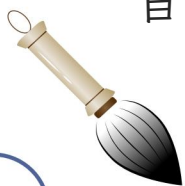
yǐ dào zuǒ rén zhǔ bù yù yǐ bīng qiáng yú tiān xià qí shì hǎo xuán shī zhī suǒ jū jīng
以道佐人主，不欲以兵强于天下，其事好还。师之所居，荆
jí shēng yān dà jūn zhī hòu bì yǒu xiōng nián shàn zhě guǒ ér yǐ wú yǐ qǔ qiáng yān
棘生焉。大军之后，必有凶年。善者果而已，毋以取强焉。
guǒ ér wú jiāo guǒ ér wù jīn guǒ ér fú fá guǒ ér bù dé yǐ jū shì wèi guǒ ér
果而毋骄，果而勿矜，果而弗伐，果而不得已居，是谓果而
bù qiáng shì wèi guǒ ér bù qiáng wù zhuàng ér lǎo shì wèi zhī bù dào bù dào zǎo yǐ
不强。是谓果而不强。物壮而老，是谓之不强，不强早已。

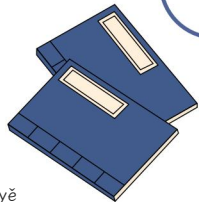
dì sān shí yī zhāng 第三十一章

fū bīng zhě bù xiáng zhī qì yě wù huò è zhī gù yǒu dào zhě fú jū jūn zǐ jū zé
夫兵者，不祥之器也。物或恶之，故有道者弗居。君子居则
guì zuǒ yòng bīng zé guì yòu gù bīng zhě fēi jūn zǐ zhī qì yě bīng zhě bù xiáng zhī qì yě
贵左，用兵则贵右，故兵者非君子之器也。兵者不祥之器也，
bù dé yǐ ér yòng zhī xiān xí wèi shàng wù měi zhī ruò měi zhī shì lè shā
不得已而用之。铍(tiǎn)袭为上，勿美之，若美之，是乐杀
rén yě fū lè shā rén bù kě dé zhì yú tiān xià yǐ shì yǐ jí shì shàng zuǒ sàng shì shàng
人也。夫乐杀人不可得志于天下矣。是以吉事尚左，丧事尚
yòu shì yǐ piān qiāng jūn jū zuǒ shàng qiāng jūn jū yòu yán yǐ sàng lǐ jū zhī yě shā rén
右。是以偏将军居左，上将军居右，言以丧礼居之也。杀人
zhòng zé yǐ bēi āi qì zhī zhàn shèng yǐ sàng lǐ chù zhī
众则以悲哀泣之，战胜以丧礼处之。

dì sān shí èr zhāng 第三十二章

dào héng wú míng pú suī xiǎo ér tiān xià fú gǎn chén hóu wáng ruò néng shǒu zhī wù wù qiāng
道恒无名，朴虽小，而天下弗敢臣。侯王若能守之，万物将
zì bīn tiān dì xiāng hé yǐ yú gān lù mín mò zhī lìng ér zì jūn yān shǐ zhì yǒu míng
自宾。天地相合，以俞甘露，民莫之令而自均焉。始制有名，

míng yì jì yǒu fū yì qiāng zhī zhǐ zhī zhǐ suǒ yǐ bù dài pì dào zhī zài tiān xià yě
名亦既有，夫亦将知止，知止所以不殆。譬道之在天下也，
yóu xiǎo gǔ zhī yǔ jiāng hǎi yě
犹小谷之与江海也。

dì sān shí sān zhāng 第三十三章

zhī rén zhě zhì yě zì zhī zhě míng yě shèng rén zhě yǒu lì yě zì shèng zhě qiáng yě zhī
知人者智也，自知者明也。胜人者有力也，自胜者强也。知
zú zhě fù yě qiáng xíng zhě yǒu zhì yě bù shī qí suǒ zhě jiǔ yě sǐ ér bù wàng zhě shòu
足者富也，强行者有志也。不失其所者久也，死而不妄者寿
yě
也。

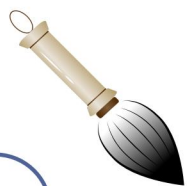
dì sān shí sì zhāng 第三十四章

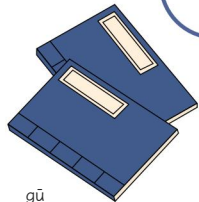
dào fēng fēng hē qí kě zuǒ yòu yě mò wù shì zhī yǐ shēng ér bù cí chéng gōng suì
道风(fēng)呵，其可左右也。万物恃之以生而不辞，成功遂
shì ér fú míng yǒu yě mò wù kuī yān ér fú wèi zhǔ zé héng wú yù yě kě míng yú xiǎo
事而弗名有也。万物归焉而弗为主。则恒无欲也，可名于小。
mò wù kuī yān ér fú wèi zhǔ kě míng yú dà shì yǐ shèng rén zhī néng chéng dà yě yǐ qí
万物归焉而弗为主，可名于大。是以圣人之能成大也，以其
bù wèi dà yě gù néng chéng dà
不为大也，故能成大。

dì sān shí wǔ zhāng 第三十五章

zhí dà xiàng tiān xià wǎng wǎng ér bù hài ān píng tài lè yǔ ěr guo kè zhǐ gù
执大象，天下往，往而不害，安平太。乐与饵，过客止。故
dào zhī chū yán yě yuē dàn hē qí wú wèi yě shì zhī bù zú jiàn yě yīn zhī bù zú wén
道之出言也，曰淡呵其无味也，视之不足见也，听之不足闻
yě yòng zhī bù kě jì yě
也，用之不可既也。

dì sān shí liù zhāng 第三十六章

qiāng yù xī zhī bì gū zhāng zhī qiāng yù ruò zhī bì gū qiáng zhī qiāng yù qù zhī bì gū
将欲翕之，必姑张之；将欲弱之，必姑强之；将欲去之，必姑
yǔ zhī qiāng yù duó zhī bì gū yǔ zhī shì wèi wéi míng róu ruò shèng qiáng yú bù kě
与之；将欲夺之，必姑予之。是谓微明。柔弱胜强。鱼不可
tuō yú yuān bāng lì qì bù kě yǐ shì rén
脱于渊，邦利器不可以示人。

dì sān shí qī zhāng 第三十七章

dào héng wú wèi hóu wáng ruò néng shǒu zhī wù wù qiāng zì huà huà ér yù zuò wú qiāng zhèn
道恒无为，侯王若能守之，万物将自化。化而欲作，吾将镇
zhī yǐ wú míng zhī pǔ zhèn zhī yǐ wú míng zhī pǔ fū yì qiāng bù yù bù yù yǐ jìng
之以无名之朴。镇之以无名之朴，夫亦将不欲。不欲以静，
mò wù qiāng zì dìng
万物将自定。

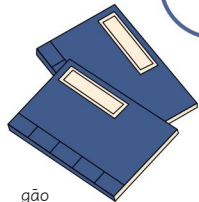
dì sān shí bā zhāng 第三十八章

shàng dé bù dé shì yǐ yǒu dé xià dé bù shī dé shì yǐ wú dé shàng dé wú wèi ér
上德不德，是以有德；下德不失德，是以无德。上德无为而
wú yǐ wèi yě shàng rén wèi zhī ér wú yǐ wèi yě shàng yì wèi zhī ér yǒu yǐ wèi yě shàng
无以为也。上仁为之而无以为也；上义为之而有以为也。上
lǐ wèi zhī ér mò zhī yīng yě zé ráng bì ér rēng zhī gù shī dào ér hòu dé shī dé ér
礼为之而莫之应也，则攘臂而扔之。故失道而后德，失德而
hòu rén shī rén ér hòu yì shī yì ér hòu lǐ fū lǐ zhě zhōng xìn zhī bó yě ér
后仁，失仁而后义，失义而后礼。夫礼者，忠信之薄也，而
luàn zhī shǒu yě qián shí zhě dào zhī huá yě ér yú zhī shǒu yě shì yǐ dà zhàng fū jū
乱之首也。前识者，道之华也，而愚之首也。是以大丈夫居
qí hòu bù jū qí bó jū qí shí bù jū qí huá gù qù bǐ qǔ cǐ
其厚，不居其薄，居其实，不居其华。故去彼取此。

dì sān shí jiǔ zhāng 第三十九章

xī zhī dé yī zhě tiān dé yī yǐ qīng dì dé yī yǐ zhù shén dé yī yǐ líng gǔ dé
昔之得一者，天得一以清，地得一以宁，神得一以灵，谷得
yī yǐ yíng hóu wáng dé yī yǐ wèi tiān xià zhèng qí zhì zhī yě wèi tiān wú yǐ qīng qiāng kǒng
一以盈，侯王得一以为天下正。其致之也，谓天毋以清将恐
liè wèi dì wú yǐ zhù qiāng kǒng fā wèi shén wú yǐ líng qiāng kǒng xiē wèi gǔ wú yǐ yíng qiāng
裂，谓地毋以宁将恐发，谓神毋以灵将恐歇，谓谷毋以盈将

kǒng jié wèi hóu wáng wú yǐ guì yǐ gāo qiāng kǒng jué gù bì guì ér yǐ jiàn wèi běn bì gāo
恐竭，谓侯王毋以贵以高将恐蹶。故必贵而以贱为本，必高
ér yǐ xià wèi jī fū shì yǐ hóu wáng zì wèi gū guǎ bù gǔ cǐ qí jiàn zhī běn yǔ fēi
而以下为基。夫是以侯王自谓孤寡不谷，此其贱之本与？非
yě gù zhì shù yù wú yù shì gù bù yù lù lù ruò yù luò luò ruò shí
也？故致数誉无誉。是故不欲禄禄若玉，珞珞若石。

dì sì shí zhāng 第四十章

shàng shì wén dào qín ér xíng zhī zhōng shì wén dào ruò cún ruò wáng xià shì wén dào dà xiào
上士闻道，勤而行之；中士闻道，若存若亡；下士闻道，大笑
zhī fú xiào bù zú yǐ wèi dào shì yǐ jiàn yán yǒu zhī yuē míng dào rú mèi jìn dào
之。弗笑不足以谓为道。是以建言有之，曰：明道如昧，进道
rú tuì yí dào rú lèi shàng dé rú gǔ dà bái rú rǔ yǎn dé rú bù zú
如退，夷道如纍(lèi)。上德如谷，大白如辱，广德如不足，
jiàn dé rú tōu zhì zhēn rú yú dà fāng wú yú dà qì miǎn wǎn chéng dà yīn xī shēng
建德如偷，质贞如渝。大方无隅，大器免(晚)成，大音希声；
dà xiàng wú xíng dào bāo wú míng fū wéi dào shàn shǐ qiě shàn chéng dà xiàng wú xíng dào
大象无形。道褒无名，夫唯道，善始且善成。大象无形。道
bāo wú míng fū wéi dào shàn shǐ qiě shàn chéng
褒无名，夫唯道，善始且善成。

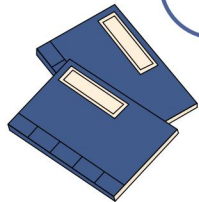
dì sì shí yī zhāng 第四十一章

fǎn yě zhě dào zhī dòng yě ruò yě zhě dào zhī yòng yě tiān xià zhī wù shēng yú yǒu
返也者，道之动也；弱也者，道之用也。天下之物生于有，
yǒu shēng yú wú
有生于无。

dì sì shí èr zhāng 第四十二章

dào shēng yī yī shēng èr èr shēng sān sān shēng wàn wù wàn wù fù ān ér bào yáng chōng
道生一，一生二，二生三，三生万物。万物负阴而抱阳，冲
qì yǐ wèi hé tiān xià zhī suǒ è wéi gū guǎ bù gǔ ér wáng gōng yǐ zì míng yě wù
气以为和。天下之所恶，唯孤寡不谷。而王公以自名也。物
huò sǔn zhī ér yì yì zhī ér sǔn gǔ rén zhī suǒ jiào yì wǒ ér jiào rén gù qiáng liáng
或损之而益，益之而损。古人之所教，亦我而教人，故强梁
zhě bù dé qí sǐ wú qiāng yǐ wèi jiào fù
者不得其死，吾将以为教父。

第四十三章

tiān xià zhī rǒu, chí chěng yú tiān xià zhī jiān. chū yú wú yǒu, rù yú wú jiān. wú
天下之至柔，驰骋于天下之至坚。出于无有，入于无间。吾
shì yǐ zhī wú wèi zhī yǒu yì yě. bù yán zhī jiào, wú wèi zhī yì. tiān xià xī néng jí zhī
是以知无为之有益也。不言之教，无为之益，天下希能及之
yǐ yě.
矣也。

第四十四章

míng yǔ shēn shú qīng shēn yǔ huò shú duō. dé yǔ wáng shú bìng shèn ài bì dà fèi. duō cáng bì
名与身孰亲？身与货孰多？得与亡孰病？甚爱必大费，多藏必
hòu wáng. gù zhī zú bù rǔ. zhī zhǐ bù dài. kě yǐ zhǎng jiǔ.
厚亡。故知足不辱，知止不殆，可以长久。

第四十五章

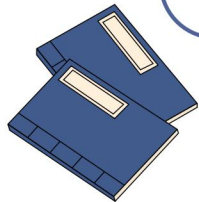
dà chéng ruò quē, qí yòng bù bì. dà yíng ruò zhōng, qí yòng bù qióng. dà zhí rú qū, dà
大成若缺，其用不弊；大盈若盅，其用不穷。大直如屈，大
qiǎo rú zhuó, dà yíng ruò chù. zǎo shēng hán, jìng shēng rè. qīng jìng kě yǐ wèi tiān xià zhèng.
巧如拙，大赢若绌。躁胜寒，静胜热，清静可以为天下正。

第四十六章

tiān xià yǒu dào, què zǒu mǎ yǐ fèn. tiān xià wú dào, róng mǎ shēng yú jiāo. zuì mò hòu hū
天下有道，却走马以粪。天下无道，戎马生于郊。罪莫厚乎
shèn yù. huò mò dà yú bù zhī zú. jiù mò cǎn yú yù dé. zhī zú zhī wèi zú. cǐ héng
甚欲，祸莫大于不知足，咎莫惨于欲得，知足之为足，此恒
zú yǐ.
足矣。

第四十七章

bù chū yú hù yǐ zhī tiān xià bù kuī yú yǒu yǐ zhī tiān dào qí chū yě mí yuǎn
不出于户，以知天下；不窥于牖，以知天道。其出也弥远，
qí zhī mí shǎo shì yǐ shèng rén fú xíng ér zhī fú jiàn ér míng fú wéi ér chéng
其知弥少。是以圣人弗行而知，弗见而明，弗为而成。

dì sì shí bā zhāng 第四十八章

wéi xué zhě rì yì wéi dào zhě rì sǔn sǔn zhī yòu sǔn yǐ zhì yú wú wéi wú wéi ér
为学者日益，为道者日损。损之又损，以至于无为。无为而
wú bù wéi yě qiāng yù qǔ tiān xià yě héng wú shì jí qí yǒu shì yě yòu bù zú yǐ qǔ
无不为也。将欲取天下也恒无事。及其有事也，又不足以取
tiān xià yǐ
天下矣。

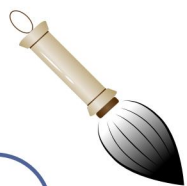
dì sì shí jiǔ zhāng 第四十九章

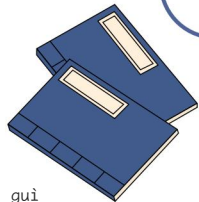
shèng rén héng wú xīn yǐ bǎi xìng zhī xīn wéi xīn shàn zhě shàn zhī bù shàn zhě yì shàn zhī
圣人恒无心，以百姓之心为心。善者善之，不善者亦善之，
dé shàn yě xìn zhě xìn zhī bù xìn zhě yì xìn zhī dé xìn yě shèng rén zhī zài tiān xià
得善也。信者信之，不信者亦信之，得信也。圣人之在天下，
xi xī yān wéi tiān xià hún xīn bǎi xìng jiē shǔ ěr mù yān shèng rén jiē hé zhī
歛歛焉，为天下浑心，百姓皆属耳目焉，圣人皆阖之。

dì wǔ shí zhāng 第五十章

chū shēng rù sǐ shēng zhī tú shí yǒu sān sǐ zhī tú shí yǒu sān ér mín shēng shēng dòng
出生入死。生之徒，十有三；死之徒，十有三；而民生生，动
jiē zhī sǐ dì yì shí yǒu sān fū hé gù yě yǐ qí shēng shēng yě gài wén shàn zhí shēng zhě
皆之死地亦十有三。夫何故也？以其生生也。盖闻善执生者，
líng xíng bù yù sì hǔ rù jūn bù bèi jiǎ bīng sì wú suǒ tóu qí jiǎo hǔ wú suǒ cuò qí
陵行不遇兕虎，入军不被甲兵。兕无所投其角，虎无所措其
zhuǎ bīng wú suǒ róng qí rèn fū hé gù yě yǐ qí wú sǐ dì yān
爪，兵无所容其刃。夫何故也？以其无死地焉。

dì wǔ shí yī zhāng 第五十一章

dào shēng zhī ér dé xù zhī wù xíng zhī ér qì chéng zhī shì yǐ wù zūn dào ér guì
道生之，而德畜之；物形之，而器成之。是以万物尊道而贵
dé dào zhī zūn dé zhī guì yě fū mò zhī jué ér héng zì rán yě dào shēng zhī dé
德。道之尊，德之贵也，夫莫之爵而恒自然也。道生之，德
xù zhī zhǎng zhī suì zhī tíng zhī dú zhī yǎng zhī fù zhī shēng ér fú yǒu yě
畜之。长之，遂之，亭之，毒之，养之，覆之。生而弗有也，
wèi ér fú shì yě zhǎng ér fú zǎi yě cǐ zhī wèi xuán dé
为而弗恃也，长而弗宰也，此之谓玄德。

dì wǔ shí èr zhāng 第五十二章

tiān xià yǒu shǐ yǐ wèi tiān xià mǔ jì dé qí mǔ yǐ zhī qí zǐ jì zhī qí zǐ
天下有始，以为天下母。既得其母，以知其子。既知其子，
fù shǒu qí mǔ méi shēn bù dài sāi qí yuè bì qí mén zhōng shēn bù qín qǐ qí yuè
复守其母，没身不殆。塞其兑，闭其门，终身不勤。启其兑，
jì qí shì zhōng shēn bù jiù xiàn xiǎo yuē míng shǒu róu yuē qiáng yòng qí guāng fù kuī qí
济其事，终身不救。现小曰明，守柔曰强。用其光，复归其
míng wú yí shēn yāng shì wèi xí cháng
明，毋遗身殃，是为袭常。

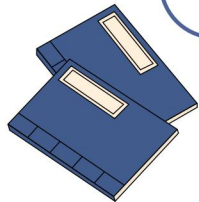
dì wǔ shí sān zhāng 第五十三章

shǐ wǒ jiè rán yǒu zhī xíng yú dà dào wéi yí shì wèi dà dào shèn yí ér mín hǎo jìng
使我介然有知，行于大道，唯迤是畏。大道甚夷，而民好径。
cháo shèn chú tián shèn wú cāng shèn xū fú wén cǎi dài lì jiàn yàn yǐn shí huò cái yǒu
朝甚除，田甚芜；仓甚虚，服文采；带利剑，厌饮食；货财有
yú shì wèi dào kuā fēi dào yě
余，是为盗夸，非道也。

dì wǔ shí sì zhāng 第五十四章

shàn jiàn zhě bù bá shàn bào zhě bù tuō zǐ sūn yǐ qí jì sì bù jué xiū zhī shēn qí
善建者不拔，善抱者不脱，子孙以其祭祀不绝。修之身，其
dé nǎi zhēn xiū zhī jiā qí dé yǒu yú xiū zhī xiāng qí dé nǎi zhǎng xiū zhī bāng qí
德乃真；修之家，其德有余；修之乡，其德乃长；修之邦，其
dé nǎi fēng xiū zhī tiān xià qí dé nǎi pǔ yǐ shēn guān shēn yǐ jiā guān jiā yǐ xiāng
德乃丰；修之天下，其德乃普。以身观身，以家观家，以乡
guān xiāng yǐ bāng guān bāng yǐ tiān xià guān tiān xià wú hé yǐ zhī tiān xià rán zāi yǐ cǐ
观乡，以邦观邦，以天下观天下。吾何以知天下然哉？以此。

第五十五章

hán dé zhī hòu zhě bǐ yú chì zǐ fēng chài huǐ shé fú zhē jué niǎo měng
含德之厚者，比于赤子，蜂虿(chài)虺(huǐ)蛇弗螫，攫鸟猛
shòu fú bó gǔ ruò jīn róu ér wò gù wèi zhī pìn mǔ zhī hé ér juān nù jīng
兽弗搏。骨弱筋柔而握固。未知牝牡之合而媾(zuī)怒，精
zhī zhì yě zhōng rì hào ér bù yǎ hé zhī zhì yě hé yuē cháng zhī hé yuē
之至也。终日号而不嗁(yōu)，和之至也。和日常，知和日
míng yì shēng yuē xiáng xīn shǐ qì yuē qiáng wù zhuàng zé lǎo wèi zhī bù dào bù dào zǎo
明，益生曰祥，心使气曰强。物壮则老，谓之不道，不道早
yǐ
已。

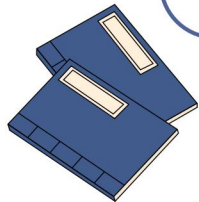
第五十六章

zhī zhě fú yán yán zhě fú zhī sāi qí yuè bì qí mén hé qí guāng tóng qí chén cuò
知者弗言，言者弗知。塞其兑，闭其门；和其光，同其尘；挫
qí ruì jiě qí fēn shì wèi xuán tóng gù bù kě dé ér qīng yì bù kě dé ér shū
其锐，解其纷，是谓玄同。故不可得而亲，亦不可得而疏；
bù kě dé ér lì yì bù kě dé ér hài bù kě dé ér guì yì bù kě dé ér jiàn
不可得而利，亦不可得而害；不可得而贵，亦不可得而贱。
gù wèi tiān xià guì
故为天下贵。

第五十七章

yǐ zhèng zhì bāng yǐ qí yòng bīng yǐ wú shì qǔ tiān xià wú hé yǐ zhī qí rán yě zāi
以正治邦，以奇用兵，以无事取天下。吾何以知其然也哉？
fū tiān xià duō jì huì ér mín mí pín mín duō lì qì ér bāng jiā zī hūn rén duō zhì ér
夫天下多忌讳，而民弥贫；民多利器，而邦家滋昏；人多智而
qí wù zī qǐ fǎ wù zī zhāng ér dào zéi duō yǒu shì yǐ shèng rén zhī yán yuē wǒ wú wèi
奇物滋起；法物滋彰而盗贼多有。是以圣人之言曰：“我无为，
ér mín zì huà wǒ hǎo jìng ér mín zì zhèng wǒ wú shì ér mín zì fù wǒ yù bù yù
而民自化；我好静，而民自正；我无事，而民自富；我欲不欲，
ér mín zì pǔ wǒ hǎo jìng ér mín zì zhèng wǒ wú shì ér mín zì fù wǒ yù bù
而民自朴。”我好静，而民自正；我无事，而民自富；我欲不
yù ér mín zì pǔ
欲，而民自朴。

第五十八章

qí zhèng mèn mèn, qí mín chún chún; qí zhèng chá chá, qí mín quē quē. huò xī, fú zhī suǒ
其政闷闷，其民淳淳；其政察察，其民缺缺。祸兮，福之所
yǐ, fú xī, huò zhī suǒ fú. shú zhī qí jí? qí wú zhèng yě. zhèng fù wèi qí shàn
倚，福兮，祸之所伏。孰知其极？其无正也。正复为奇，善
fù wèi yāo rén zhī mí yě. qí rì gù jiǔ yǐ. shì yǐ fāng ér bù gē, lián ér bù cì,
复为妖。人之迷也，其日固久矣。是以方而不割，廉而不刺，
zhí ér bù xiè, guāng ér bù yào.
直而不继，光而不耀。

第五十九章

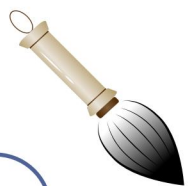
zhì rén, shì tiān, mò ruò sè. fū wèi sè, shì yǐ zǎo fú, zǎo fú shì wèi zhòng jī dé.
治人、事天，莫若嗇。夫为嗇，是以早服，早服是谓重积德。
zhòng jī dé zé wú bù kè. wú bù kè zé mò zhī qí jí. mò zhī qí jí, kě yǐ yǒu guó.
重积德则无不克。无不克则莫知其极。莫知其极，可以有国。
yǒu guó zhī mǔ, kě yǐ zhǎng jiǔ. shì wèi shēn gēn gù dǐ, zhǎng shēng jiǔ shì zhī dào yě.
有国之母，可以长久。是谓深根固抵，长生久视之道也。

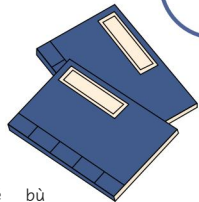
第六十章

zhì dà guó ruò pēng xiǎo xiān. yǐ dào lì tiān xià, qí guǐ bù shén. fēi qí guǐ bù shén yě,
治大国若烹小鲜。以道莅天下，其鬼不神。非其鬼不神也，
qí shén bù shāng rén yě. fēi qí shén bù shāng rén yě. shèng rén yì fú shāng yě. fū liǎng bù xiāng
其神不伤人也。非其神不伤人也，圣人亦弗伤也。夫两不相
shāng, gù dé jiāo kuī yān.
伤，故德交归焉。

第六十一章

dà bāng zhě xià liú yě. tiān xià zhī pì yě. tiān xià zhī jiāo yě. pì héng yǐ jìng shèng zhuàng.
大邦者下流也，天下之牝也。天下之交也，牝恒以静胜牡。
wèi qí jìng yě. gù yí wèi xià yě. dà bāng yǐ xià xiǎo bāng, zé qǔ xiǎo bāng; xiǎo bāng yǐ
为其静也，故宜为下也。大邦以下小邦，则取小邦；小邦以

xià dà bāng zé qǔ yú dà bāng gù huò xià yǐ qǔ huò xià ér qǔ gù dà bāng zhě bù
下大邦，则取于大邦。故或下以取，或下而取。故大邦者不
guo yù jiān xù rén xiǎo bāng bù guo yù rù shì rén fū jiē dé qí yù zé dà zhě yí wéi
过欲兼畜人，小邦不过欲入事人。夫皆得其欲，则大者宜为
xià
下。

dì liù shí èr zhāng 第六十二章

dào zhě mò wù zhī yù yě shàn rén zhī bǎo yě bù shàn rén zhī suǒ bǎo yě měi yán kě
道者，万物之奥也。善人之宝也，不善人之所保也。美言可
yǐ shì zūn xíng kě yǐ hè rén rén zhī bù shàn yě hé qì zhī yǒu ? gù lì tiān zǐ
以市尊，行可以贺人。人之不善也，何弃之有？故立天子，
zhì sān qīng suī yǒu gōng zhī bì yǐ xiān sì mǎ bù ruò zuò ér jìn cǐ gǔ zhī suǒ yǐ guì
置三卿，虽有拱之璧以先驷马，不若坐而进此。古之所以贵
cǐ zhě hé yě ? bù wèi qiú yǐ dé yǒu zuì yǐ miǎn yú gù wèi tiān xià guì
此者何也？不谓求以得，有罪以免欤？故为天下贵。

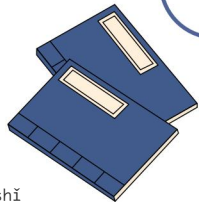
dì liù shí sān zhāng 第六十三章

wéi wú wéi shì wú shì wèi wú wèi dà xiǎo duō shǎo bào yuàn yǐ dé tú nán hū qí
为无为，事无事，味无味。大小多少，报怨以德。图难乎其
yì yě wèi dà hū qí xì yě tiān xià zhī nán zuò yú yì tiān xià zhī dà zuò yú xì
易也，为大乎其细也。天下之难作于易；天下之大作于细。
shì yǐ shèng rén zhōng bù wèi dà gù néng chéng qí dà fū qīng nuò bì guǎ xìn duō yì bì duō
是以圣人终不为大，故能成其大。夫轻诺必寡信，多易必多
nán shì yǐ shèng rén yóu nán zhī gù zhōng yú wú nán
难。是以圣人犹难之，故终于无难。

dì liù shí sì zhāng 第六十四章

qí ān yě yì chí yě qí wèi zhào yě yì móu yě qí cuì yě yì pàn yě qí wéi
其安也，易持也；其未兆也，易谋也；其脆也，易泮也；其微
yě yì sàn yě wèi zhī yú qí wú yǒu yě zhì zhī yú qí wèi luàn hé bào zhī mù
也，易散也。为之于其无有也，治之于其未乱。合抱之木，
shēng yú háo mò jiǔ céng zhī tái zuò yú lèi tǔ bǎi rèn zhī gāo shǐ yú zú xià wèi zhī
生于毫末；九层之台，作于累土；百仞之高，始于足下。为之
zhě bài zhī zhí zhī zhě shī zhī shì yǐ shèng rén wú wéi yě gù wú bài yě wú zhí yě
者败之；执之者失之。是以圣人无为也，故无败也；无执也，

gù wú shī yě mǐn zhī cōng shì yě héng yú qí jǐ chéng ér bài zhī gù shèn zhōng rú shǐ
故无失也。民之从事也，恒于其几成而败之。故慎终如始，
zé wú bài shì yǐ shì yǐ shèng rén yù bù yù ér bù guì nán dé zhī huò xué bù xué
则无败事矣。是以圣人欲不欲，而不贵难得之货，学不学，
ér fù zhòng rén zhī suǒ guo néng fù wù zhī zì rán ér fú gǎn wèi
而复众人之所过，能辅万物之自然而弗敢为。

dì liù shí wǔ zhāng 第六十五章

gǔ zhī wèi dào zhě fēi yǐ míng mǐn yě qiāng yǐ yú zhī yě mǐn zhī nán zhì yě yǐ qí
古之为道者，非以明民也，将以愚之也。民之难治也，以其
zhì yě gù yǐ zhì zhī bāng bāng zhī zéi yǐ bù zhì zhī bāng bāng zhī dé yě héng zhī
智也。故以智知邦，邦之贼；以不智知邦，邦之德也。恒知
cǐ liǎng zhě yì kǎi shì yě héng zhī kǎi shì cǐ wèi xuán dé xuán dé shēn yǐ yuǎn yǐ
此两者，亦楷式也。恒知楷式，此谓玄德。玄德深矣，远矣，
yǔ wù fǎn yǐ nǎi zhì dà shùn
与物反矣，乃至大顺。

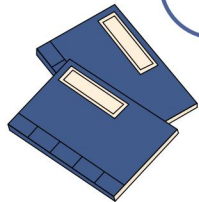
dì liù shí liù zhāng 第六十六章

jiāng hǎi suǒ yǐ wèi bǎi gǔ wáng zhě yǐ qí shàn xià zhī shì yǐ néng wèi bǎi gǔ wáng shèng rén
江海所以为百谷王者，以其善下之，是以能为百谷王。圣人
zhī zài mǐn qián yě yǐ shēn hòu zhī qí zài mǐn shàng yě yǐ yán xià zhī gù jū shàng ér
之在民前也，以身后之。其在民上也，以言下之。故居上而
mín fú zhòng yě jū qián ér mǐn fú hài yě tiān xià lè tuī ér fú yàn fēi yǐ qí wú zhēng
民弗重也，居前而民弗害也。天下乐推而弗厌。非以其无争
yǔ gù tiān xià mò néng yǔ zhī zhēng
与？故天下莫能与之争。

dì liù shí qī zhāng 第六十七章

xiǎo bāng guǎ mǐn shǐ yǒu shí bǎi rén zhī qì wú yòng shǐ mǐn zhòng sǐ ér yuǎn xǐ yǒu chē zhōu
小邦寡民，使有十百人之器毋用。使民重死而远徙。有车舟
wú suǒ chéng zhī yǒu jiǎ bīng wú suǒ chén zhī shǐ mǐn fù jié shéng ér yòng zhī gān qí shí
无所乘之；有甲兵无所陈之。使民复结绳而用之。甘其食，
měi qí fú lè qí sú ān qí jū lín bāng xiāng wàng jī gǒu zhī shēng xiāng wén mǐn zhì
美其服，乐其俗，安其居。邻邦相望，鸡狗之声相闻，民至
lǎo sǐ bù xiāng wǎng lái
老死不相往来。

dì liù shí bā zhāng 第六十八章

xìn yán bù měi, měi yán bù xìn. zhī zhě bù bó, bó zhě bù zhī. shàn zhě bù duō, duō
zhě bù shàn. shèng rén wú jī, jì yǐ wèi rén jǐ yù yǒu, jì yǐ yǔ rén jǐ yù duō. gù
tiān zhī dào, lì ér bù hài; shèng rén zhī dào, wèi ér fú zhēng.

信言不美，美言不信。知者不博，博者不知。善者不多，多
者不善。圣人无积，既以为人己愈有，既以予人己愈多。故
天之道，利而不害；圣人之道，为而弗争。

dì liù shí jiǔ zhāng 第六十九章

tiān xià jiē wèi wǒ dà, dà ér bù xiào. fū wéi bù xiào, gù néng dà, ruò xiào, xì jiǔ
yǐ. wǒ héng yǒu sān bǎo, chí ér bǎo zhī: yī yuē cí, èr yuē jiǎn, sān yuē bù gǎn wèi tiān
xià xiān. fū cí, gù néng yǒng; jiǎn, gù néng yǎn; bù gǎn wèi tiān xià xiān, gù néng wèi chéng
shì zhǎng. jīn shě qí cí, qiě yǒng; shě qí jiǎn, qiě yǎn; shě qí hòu, qiě xiān, zé bì
sǐ yǐ. fū cí, yǐ zhàn zé shèng, yǐ shǒu zé gù. tiān qiāng jiàn zhī, rú yǐ cí yuán zhī.

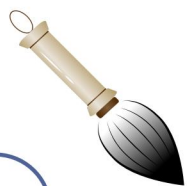
天下皆谓我大，大而不肖。夫唯不肖，故能大，若肖，细久
矣！我恒有三宝，持而保之：一曰慈，二曰俭，三曰不敢为天
下先。夫慈，故能勇；俭，故能广；不敢为天下先，故能为成
事长。今舍其慈，且勇；舍其俭，且广；舍其后，且先，则必
死矣。夫慈，以战则胜，以守则固。天将建之，如以慈垣之。

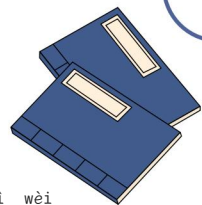
dì qī shí zhāng 第七十章

shàn wèi shì zhě, bù wǔ. shàn zhàn zhě, bù nù. shàn shèng qí zhě, fú yǔ. shàn yòng rén
zhě, wèi zhī xià. shì wèi bù zhēng zhī dé, shì wèi yòng rén zhī lì, shì wèi pèi tiān, gǔ
zhī jí yě.

善为士者，不武。善战者，不怒。善胜敌者，弗与。善用人
者，为之下。是谓不争之德，是谓用人之力，是谓配天，古
之极也。

dì qī shí yī zhāng 第七十一章

yòng bīng yǒu yán yuē wú bù gǎn wéi zhǔ ér wéi kè bù gǎn jìn cùn ér tuì chǐ shì wèi
用兵有言曰：吾不敢为主，而为客；不敢进寸，而退尺。是谓
xíng wú xíng ráng wú bì zhí wú bīng nǎi wú qì yǐ huò mò dà yú wú qì wú qì
行无行，攘无臂，执无兵，乃无敌矣。祸莫大于无敌，无敌
jìn wáng wú bǎo yǐ gù kàng bīng xiāng ruò zé āi zhě shēng yǐ
近亡吾宝矣。故抗兵相若，则哀者胜矣。

dì qī shí èr zhāng 第七十二章

wú yán yì zhī yě yì xíng yě ér rén mò zhī néng zhī yě mò zhī néng xíng yě fū yán
吾言易知也，易行也。而人莫之能知也，莫之能行也。夫言
yǒu zōng shì yǒu jūn fū wéi wú zhī yě shì yǐ bù wǒ zhī zhī wǒ zhě xī zé wǒ
有宗，事有君。夫唯无知也，是以不我知。知我者希，则我
guì yǐ shì yǐ shèng rén bèi hé ér huái yù
贵矣。是以圣人被褐而怀玉。

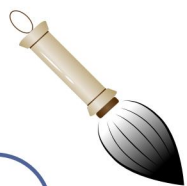
dì qī shí sān zhāng 第七十三章

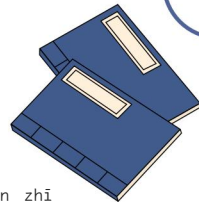
zhī bù zhī shàng yǐ bù zhī zhī bìng yǐ shì yǐ shèng rén zhī bù bìng yǐ qí bìng bìng
知不知，尚矣。不知知，病矣。是以圣人之不病，以其病病，
shì yǐ bù bìng
是以不病。

dì qī shí sì zhāng 第七十四章

mín zhī bù wèi wēi zé dà wèi qiāng zhì yǐ wú xiá qí suǒ jū wú yàn qí suǒ shēng fū
民之不畏威，则大畏将至矣。毋狹其所居，毋厌其所生。夫
wéi fú yàn shì yǐ bù yàn shì yǐ shèng rén zì zhī ér bù zì jiàn yě zì ài ér bù zì
唯弗厌，是以不厌。是以圣人自知而不自见也，自爱而不自
guì yě gù qù bǐ qǔ cǐ
贵也。故去彼取此。

dì qī shí wǔ zhāng 第七十五章

yǒng yú gǎn zhě zé shā yǒng yú bù gǎn zhě zé huó cǐ liǎng zhě huò lì huò hài tiān zhī
勇于敢者则杀，勇于不敢者则活。此两者，或利或害。天之
suǒ è shú zhī qí gù tiān zhī dào bù zhēng ér shàn shēng bù yán ér shàn yīng bù zhào ér
所恶，孰知其故？天之道：不爭而善胜，不言而善应，不召而
zì lái zì lái rán ér shàn móu tiān wǎng huī huī shū ér bù shī
自来，繹(chǎn)然而善谋。天网恢恢，疏而不失。

dì qī shí liù zhāng 第七十六章

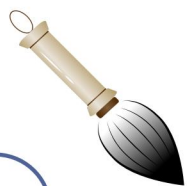
ruò mín héng qiě bù wèi sǐ nài hé yǐ shā jù zhī yě shǐ mín héng qiě wèi sǐ ér wèi qí
若民恒且不畏死，奈何以杀惧之也？使民恒且畏死，而为奇
zhě wú dé ér shā zhī fū shú gǎn yǐ ruò mín héng qiě bì wèi sǐ zé héng yǒu sī shā
者，吾得而杀之，夫孰敢矣？若民恒且必畏死，则恒有司杀
zhě fū dài sī shā zhě shā shì dài dà jiàng zhuó yě fū dài dà jiàng zhuó zhě zé xī bù
者。夫代司杀者杀，是代大匠斫也。夫代大匠斫者，则希不
shāng qí shǒu yǐ
伤其手矣。

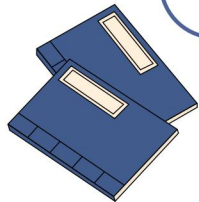
dì qī shí qī zhāng 第七十七章

rén zhī jī yě yǐ qí shàng shí shuì zhī duō yě shì yǐ jī bǎi xìng zhī bù zhì yě yǐ
人之饥也，以其上食税之多也，是以饥。百姓之不治也，以
qí shàng zhī yǒu yǐ wèi shì yǐ bù zhì mín zhī qīng sǐ yǐ qí shàng qiú shēng zhī hòu yě
其上之有以为，是以不治。民之轻死，以其上求生之厚也，
shì yǐ qīng sǐ fū wéi wú yǐ shēng wèi zhě shì xián yú guì shēng
是以轻死。夫唯无以生为者，是贤于贵生。

dì qī shí bā zhāng 第七十八章

rén zhī shēng yě róu ruò qí sǐ yě jiān qiáng wàn wù cǎo mù zhī shēng yě róu cuì qí sǐ yě
人之生也柔弱，其死也坚强。万物草木之生也柔脆，其死也
kū gāo gù yuē jiān qiáng zhě sǐ zhī tú yě róu ruò zhě shēng zhī tú yě bīng qiáng zé bù
枯槁。故曰：坚强者死之徒也，柔弱者生之徒也。兵强则不
shēng mù qiáng zé zhé qiáng dà jū xià róu ruò jū shàng
胜，木强则折。强大居下，柔弱居上。

第七十九章

tiān zhī dào yóu zhāng gōng yě gāo zhě yì zhī xià zhě jǔ zhī yǒu yú zhě sǔn zhī bù
天之道，犹张弓也，高者抑之，下者举之。有余者损之，不
zú zhě bǔ zhī gù tiān zhī dào sǔn yǒu yú ér yì bù zú rén zhī dào zé bù rán sǔn
足者补之。故天之道，损有余而益不足。人之道则不然，损
bù zú ér fèng yǒu yú shú néng yǒu yú ér yǒu yǐ qǔ fèng yú tiān zhě hū wéi yǒu dào zhě
不足而奉有余。孰能有余，而有以取奉于天者乎？唯有道者
hū shì yǐ shèng rén wèi ér fú yǒu chéng gōng ér fú jū yě ruò cǐ qí bù yù jiàn xián yě
乎。是以圣人为而弗有，成功而弗居也，若此其不欲见贤也。

第八十章

tiān xià mò róu ruò yú shuǐ ér gōng jiān qiáng zhě mò zhī néng shēng yě yǐ qí wú yǐ yì zhī yě
天下莫柔弱于水，而攻坚强者莫之能胜也，以其无以易之也。
róu zhī shēng gāng yě ruò zhī shēng qiáng yě tiān xià mò fú zhī yě ér mò zhī néng xíng yě
柔之胜刚也，弱之胜强也，天下莫弗知也，而莫之能行也。
gù shèng rén zhī yán yún shòu bāng zhī gòu shì wèi shè jì zhī zhǔ shòu bāng zhī bù xiáng shì
故圣人之言云：“受邦之垢，是谓社稷之主；受邦之不祥，是
wèi tiān xià zhī wáng zhèng yán ruò fǎn
谓天下之王。”正言若反。

第八十一章

hé dà yuàn bì yǒu yú yuàn yān kě yǐ wèi shàn shì yǐ shèng rén zhí zuǒ qì ér bù yǐ
和大怨，必有余怨，焉可以为善？是以圣人执左契，而不以
zé yú rén gù yǒu dé sī qì wú dé sī chè fū tiān dào wú qīng héng yǔ shàn rén
责于人。故有德司契，无德司彻。夫天道无亲，恒与善人。

扫码领取更多最新精品学习资料

